

Een gedeelde visie vertaald naar dagelijks handelen

Beroepsregistratie van lerarenopleiders- een praktijkvoorbeeld van gezamenlijk professionaliseren

Kennispunt opleiden in de school, oktober 2018

Mbo-scholen en lerarenopleidingen werken in (aspirant-)opleidingsscholen samen aan het opleiden van docenten voor het mbo. De deskundigheid van de opleiders bepaalt voor een groot deel de kwaliteit van het opleiden. Professionaliseringstrajecten zorgen er voor dat de deskundigheid op peil blijft en verder wordt vergroot. Het doel van dit artikel is om een voorbeeld te laten zien hoe je de professionalisering aanpakt en hoe je aansluit bij je visie van de opleidingsschool. In dit artikel nemen we de visie en de praktijk van professionalisering van het Groen Consortium onder de loep.

Het Groen Consortium is een samenwerking tussen zeven aoc's (agrarische opleidingscentra) en Aeres Hogeschool Wageningen en verzorgt als enige opleidingsschool in Nederland een beroepsgerichte lerarenopleiding voor het groene onderwijs. Om school- en instituutopleiders te ondersteunen bij het behalen van de Beroepsregistratie Lerarenopleider heeft het Groen Consortium dit schooljaar een professionaliseringstraject ingericht. De eerste successen van het traject zijn al zichtbaar: de visie van het Groen Consortium is beter tot leven gekomen en deelnemers aan het traject zijn zich nog meer bewust van hun rol als lerarenopleider en van de voorbeeldfunctie die ze hebben.

'Om goed op te kunnen leiden en te kunnen werken volgens de visie is professionalisering nodig', vertellen Ineke Beumer en Stan Frijters van Aeres hogeschool Wageningen, beide projectleider van het Groen Consortium. *'Het samenwerkingsverband biedt een belangrijke infrastructuur voor de partners om kennis te delen en te ontwikkelen en om ook op andere terreinen samen te werken. Over de jaren heen heeft zich een sterk netwerk gevormd.'* Onder begeleiding van Beumer en Frijters is in het studiejaar 2017-2018 het traject Beroepsregistratie Lerarenopleider (BRLO) voor het eerst uitgevoerd. Achttien schoolopleiders en instituutopleiders deden mee.

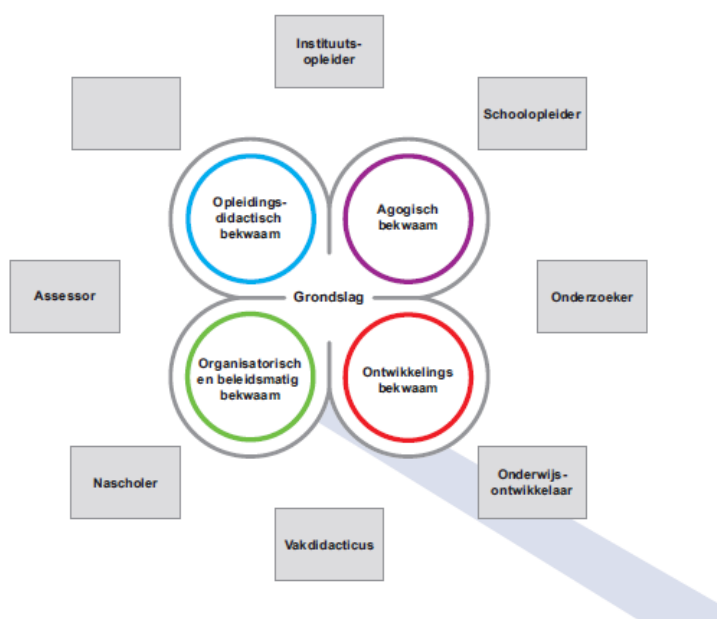
Gezamenlijk professionaliseren

Met het beroepsregistratietrajectstreeft het Groen Consortium drie doelen na: versterking van de professionaliteit van de school- en instituutopleiders, versterking van het werken volgens de visie van het samenwerkingsverband en versterking van het groepsgevoel binnen het Groen Consortium. Deelnemers aan het traject werken aan hun professionaliteit en behalen daarmee hun BRLO. In een portfolio tonen zij aan dat ze visie hebben op het beroep van lerarenopleider, dat zij bekwaam

functioneren op de vier bekwaamheidsgebieden van de beroepsstandaard van Velon¹ en dat zij bereid zijn zich verder te ontwikkelen als lerarenopleider.

Beumer en Frijters leggen uit: *'Als basis voor het registratietraject hebben we de grondslag en de vier bekwaamheidsgebieden van de beroepsstandaard gebruikt (zie figuur). De grondslag gaat over het leren van leerlingen, het leren van studenten van de lerarenopleiding en het leren van lerarenopleiders. In het traject hebben we stilgestaan bij vragen zoals 'Hoe houden deze verband met elkaar? Wat zijn daartussen overeenkomsten en verschillen?' We hebben gekeken hoe we de vier bekwaamheidsgebieden naar onze eigen visie en uitgangssituatie kunnen vertalen. Op basis daarvan hebben we ons traject ontworpen.'*

Figuur 1: Beroepsstandaard voor lerarenopleiders, Velon (2012)²

Vier bijeenkomsten

Het ontworpen professionaliseringstraject, dat voorbereid op registratie als lerarenopleider bestaat uit vier bijeenkomsten van een dag. In de eerste bijeenkomst komt de relevantie van de registratie aan bod en scoren de deelnemers zichzelf op de vier bekwaamheidsgebieden. Ook gaat iemand namens Velon in op de praktische kant van de registratie. *'Hiermee benadrukken we het belang van het traject en kunnen we als begeleiders er zeker van zijn dat de deelnemers de juiste informatie ontvangen'*,

¹ Velon is de Vereniging van voor en door lerarenopleiders.

² https://registratiesite.brlo.nl/CMS/VELON/Downloadpagina/Algemeen/4eDruk_BRLO_Boekje1_Beroepsst.v2.pdf

De oorspronkelijke uitgave van de beroepsstandaard (met verantwoording) is geschreven door Ko Melief, Martine van Rijswijk en Anke Tighelaar: Velon (2012). *Beroepsstandaard voor lerarenopleiders, referentiekader voor de beroepsgroep.*

geven Beumer en Frijters aan. In de tweede bijeenkomst staat de visie op opleiden centraal: wat is jouw visie als lerarenopleider en wat is de visie van het partnerschap? Hoe geef je vanuit een combinatie van beide visies vorm aan je taak? De derde bijeenkomst gaat over handelen als lerarenopleider in de vier bekwaamheidsgebieden vanuit je eigen visie en hoe je die onderbouwt op basis van inzichten uit literatuur en feedback. *'We hebben deelnemers gevraagd om op zoek te gaan naar bronnen die hen inspireren in hun werk en deze bronnen te koppelen aan het handelen bij het begeleiden van studenten.'* In de laatste bijeenkomst werken de deelnemers aan hun portfolio en krijgen ze daarop feedback van een collega. Ook kijken ze verder vooruit en bepaalt ieder wat zijn of haar ambities en ontwikkelthema's zijn voor in de toekomst. Op deze laatste bijeenkomst is er ook een expert namens de Velon om de laatste vragen te beantwoorden.

Patronen doorbreken

'We willen graag dat de deelnemers in het professionaliseringstraject nadenken over hun eigen professionaliteit en verantwoordelijkheid nemen voor de ontwikkeling ervan', vertellen Beumer en Frijters. 'Deelnemers gaan in op vragen, zoals 'hoe zie je zelf als lerarenopleider', 'wat is voor jou de belangrijkste reden om te kiezen voor de functie van lerarenopleider?' Sommige schoolopleiders en instituutopleiders begeleiden al jaren studenten en studenten zijn tevreden over hun begeleiding. Doel van het traject is ook om gedachten zoals 'dat doe ik al jaren zo, en dat is toch goed', te doorbreken. Denk aan de in het onderwijs veelgebruikte leerstrategieën van Kolb, waarvan niet is bewezen dat ze ook werken. Het is wel goed om te weten waarom je iets gebruikt en wat het wel of niet oplevert.' In het traject kijken de deelnemers bewust naar hun eigen handelen, zijn ze in gesprek met collega's, maken ze expliciet waarom ze bepaalde dingen doen en koppelen ze hun eigen handelen aan theorie. *'Aan het begin kregen we nog wel eens de opmerkingen 'vertel me wat ik moet doen, dan doe ik dat'*, vertelt Frijters. 'Naarmate het traject vordert, beseffen deelnemers steeds meer dat het gaat om zelf kritisch kijken naar het eigen handelen en bezig zijn met de ontwikkeling van je professionaliteit. De beroepsstandaard biedt immers een mooie omschrijving, maar er staat niet wanneer het goed genoeg is.'

Waardevol traject

Beumer en Frijters merken dat de opleiders die hebben deelgenomen andere vragen stellen. 'Ze zijn meer benieuwd naar waarom ze dingen doen, welke onderbouwing erachter zit en hebben meer belangstelling voor theorie en de koppeling daarvan naar hun handelen. Ook stellen ze vaker aan studenten de vraag welke theorie behandeld is op de opleiding. En over de onderlinge uitwisseling was men zeer positief.'

'We hebben echt ons best gedaan om er een goed programma van te maken', vertelt Beumer. *'Het was best spannend of het programma aan zou slaan. Sommige deelnemers zijn behoorlijk praktijkgericht ingesteld en de stap naar theorie is dan groot. Het lezen van literatuur vraagt om een behoorlijke inspanning. En vervolgens was het de vraag of zou het lukken om verbinding te leggen naar het handelen. Gelukkig heeft het goed uitgepakt.'*

Wat gaan we volgende keer anders doen?

Het professionaliseringstraject heeft de begeleiders in beweging gebracht. Inmiddels hebben zestien van de achttien deelnemers hun registratie behaald. Wegens succes gaat het komend schooljaar een tweede groep van start. Beumer en Frijters zijn trots op wat zij hebben neergezet en kijken vooruit: *'We organiseren opnieuw een zelfde professionaliseringstraject voor school- en instituutsopleiders. Wat we willen veranderen is de doorlooptijd verkorten naar zes maanden. Ook willen we de ervaring van een deelnemer van het afgelopen traject benutten. Zo iemand kan bijvoorbeeld aangeven dat het niet handig is om zaken uit te stellen, dat het goed is om te investeren en wat het traject je gaat opleveren. We willen duidelijker communiceren dat alleen de bijeenkomsten niet genoeg zijn om het portfolio klaar te hebben. En we willen sterker insteken op het vormen van duo's, die elkaar helpen om te werken aan het portfolio. Nu was dit soms te vrijblijvend, waardoor sommige alleen aan de slag gingen of er tussen de bijeenkomsten door te weinig voortgang boekten.'*

Tips vanuit het Groen Consortium

- Werk met begeleiders.
Ga op zoek naar elkaars kwaliteiten als begeleiders en kijk hoe je je elkaar aan kunt vullen.
- Schoolopleiders en instituutsopleiders samen.
Doe het als groep van schoolopleiders en instituutsopleiders samen. Het versterkt enorm het groepsgevoel als opleidingschool wat de kwaliteit van het samen opleiden ten goede komt.
- Laat de deelnemers in duo's werken

Interessante links

[Velon en beroepsregistratie](#)

[Groen Consortium](#)

[Kennispunt Opleiden in de school](#)

Meer informatie

Wil je meer weten, neem contact op met Linda Medendorp, Projectleider Kennispunt Opleiden in de school, E. l.medendorp@mboraad.nl

Inhoudelijke vragen over het beroepsregistratietraject voor lerarenopleiders? Neem dan contact op met Anne Marie Klomp, E. amklomp@velon.nl.

Wil je meer weten over de casus van het Groen Consortium, neem dan contact op met: Ineke Beumer, E. i.beumer@aeres.nl of Stan Frijters, E. s.frijters@aeres.nl.

